

Nr 285.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1920.

Godkänd av andra kammaren den 28 maj 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser i syfte att trygga rätt till elektrisk kraft m. m., dels ock i ämnet väckta motioner.

(Första lagutskottets utlåtande nr 37.)

Till Konungen.

Genom en den 27 februari 1920 dagtecknad proposition, nr 298, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag med vissa bestämmelser i syfte att trygga rätt till elektrisk kraft;

2) lag om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 24 maj 1895 angående vad till fast egendom är att hänföra;

3) lag om ändrad lydelse av 79, 85, 87, 100, 107, 111, 133 och 168 §§ utskökningslagen;

4) lag om ändrad lydelse av 56—58 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom;

5) lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar;

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 14 saml. Nr 285—286.

- 6) lag om ändrad lydelse av 9 kap. 38 § vattenlagen; samt
 7) lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

I samband med propositionen har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen väckta motioner.

Under åberopande av vad som anförts i första lagutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 37, varav ett tryckt exemplar härvid fogas, får riksdagen, som icke kunnat i oförändrat skick godkänna de genom ifrågavarande proposition framlagda lagförslagen, anmäla, att riksdagen i anledning av samma proposition för sin del antagit följande

1:o) **Lag**
 med vissa bestämmelser *om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m.*

Lagens tillämpningsområde.

1 §.

Denna lag äger tillämpning å anläggning för alstrande och tillgodogörande av elektrisk kraft för belysning, drivkraft eller annat dylikt ändamål (starkströmsanläggning).

Lednings hänförande till fastighet.

2 §.

Finnes å fastighet elektrisk station, som tillhör ägaren av fastigheten, skall ägaren tillhörig, med stationen förbunden ledning, jämväl så vitt den framgår över annan fastighets område, anses höra till den fastighet, å vilken den elektriska anläggningen är belägen, därest ledningen i enlighet med denna lags föreskrifter registreras å nämnda station (huvudstation).

Vad sålunda är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fråga om till ledningen ansluten understation jämte därifrån utgående ledningar och till desamma anslutna understationer och ledningar, i den mån de tillhöra ägaren av huvudstationen.

3 §.

Genom registrering av ledning eller understation skall jämväl den huvudstationens ägare tillkommande rätt att hava ledningen framdragen eller under-

stationen förlagd å därtill använd, huvudstationens ägare ej tillhörig mark anses bliva tillbehör till den fastighet, å vilken huvudstationen är belägen.

4 §.

Skiljes från den fastighet, varå huvudstationen är belägen, del av fastigheten, och finnes å den del, som sålunda frånskilts, ledning eller understation, som med huvudstationen förbinder därå registrerad ledning eller understation, vare så ansett som om förstnämnda ledning eller understation vore inbegripen under registreringen.

5 §.

Har ägaren av den fastighet, varå huvudstationen är belägen, åtkommit fastigheten genom fång, som enligt lag skall lagfaras, må registrering ej ske, utan att han fått lagfart å fastigheten.

Hör understation till fastighet och är denna besvärad av in-teckning, må understationen ej registreras, utan att in-teckningshavaren samtyckt till åtgärden.

År för elektrisk anläggnings drivande förlagsin-teckning beviljad, må till anläggningen hörande ledning eller understation ej registreras utan samtycke av förlagsin-teckningens innehavare.

Ej heller må ledning eller understation registreras, med mindre den är förbunden med huvudstationen genom ledning eller understation, som är eller samtidigt varder registrerad å huvudstationen, eller genom ledning eller understation å den fastighet, varå huvudstationen är belägen.

Har till registreringsmyndigheten inkommit anmälan därom, att utmätning skett av elektrisk understation eller ledning eller att enligt 28 § utsökningslagen förordnande meddelats om försäljning av fastighet, till vilken hör elektrisk understation, eller att enligt 51 § konkurslagen äskats, att sådan fastighet måtte utmätningvis försäljas, må registrering av stationen eller ledningen ej äga rum, med mindre det visas, att utmätningen upphävt eller att frågan om försäljning eljest förfallit.

6 §.

Registrering må helt eller delvis upphävas, då ansökan därom göres av huvudstationens ägare eller av någon, som innehar hans rätt till ledning eller understation, som är registrerad å huvudstationen.

År fastighet, varå huvudstationen är belägen, besvärad av in-teckning, må dock upphävande av registrering icke ske utan samtycke av in-teckningshavaren.

7 §.

Ärende angående registrering eller upphävande av registrering skall upp-tagas och prövas av kommerskollegium, som jämväl skall föra det i 2 § avsedda register.

8 §.

Ansökan om registrering skall vara åtföljd av bevis om den rätt, sökan-den har till huvudstationen samt till de ledningar och understationer, vilkas registrering ansökningen avser, ävensom, i fall varom i 4 § första stycket förmåles, av

lagfartsbevis rörande den fastighet, varå huvudstationen är belägen, så ock av karta och beskrivning, vardera upprättad i två exemplar, över ledningar och understationer. I beskrivning över understation skall angivas beskaffenheten av varje därtill hörande byggnad, som är avsedd att inbegripas i registreringen.

Innefattar ansökningen begäran om registrering av understation, som hör till fastighet, skall därjämte ingivas gravationsbevis rörande nämnda fastighet. Besvärar denna av inteckning, skall inteckningshandlingen samt, där fråga är om inteckning för annat än fordran, vederbörande rättsägares skriftliga, av vittnen styrkta medgivande till registreringen företes. Beviljas registrering av understation, varde bevis därom tecknat å företedd inteckningshandling.

Vid ansökningen skall jämväl fogas gravationsbevis rörande förlagsinteckningar, vilket bevis skall avse dels samtliga de stationer, som genom registreringen skola sammanföras till en enhet, dels ock annan, sökanden tillhörig station, varmed till registrering ifrågasatt ledning står i förbindelse. Finnes förlagsinteckning, skall inteckningshandlingen företes; och varde, där registrering beviljas, bevis därom tecknat å företedd inteckningshandling.

Avser ansökan upphävande av registrering, skall bifogas gravationsbevis rörande den fastighet, varå huvudstationen är belägen. Besvärar denna av inteckning, skall vad i andra stycket för sådant fall är stadgat äga motsvarande tillämpning.

9 §.

Inteckningshandling, varom i 8 § andra eller fjärde stycket förmåles, må, i stället för att ingivas till kommerskollegium, företes vid underrätt. Den rätt låte, då sådant sker, i sitt inteckningsprotokoll korteligen intaga vad handlingen innehåller med dag och årtal, då den utgavs, av vilken rätt inteckningen är beviljad, när och under vilken paragraf i protokollet det skedde, och när inteckningen förnyades, nedsattes eller annorledes förändrades, om det skett, samt, då fråga är om inteckning för annat än fordran, allt vad av de i ärendet företedda handlingar kan inhämtas om vem rättigheten tillhör; teckne ock bevis å handlingen, att den varit företedd för vinnande av registrering av understation eller för upphävande av registrering av ledning eller dylik station. Sedan ingives protokollet däröver till kommerskollegium; och vare detta så giltigt, som om handlingen där blivit företedd.

I fråga om förlagsinteckning gälle i tillämpliga delar vad i första stycket stadgas, dock att inteckningshandlingen alltid skall företes vid rådhusrätt och föreskrivna uppgifter intagas i protokollet över förlagsinteckningar.

10 §.

Förmenar någon, att registrering eller upphävande av registrering skett, utan att förutsättningarna därför varit för handen, och att åtgärden länt honom till förfång, må talan om åtgärdens ogiltighet av honom föras vid domstol.

11 §.

Den, som till rätten instämt talan, varom i 10 § förmåles, vare skyldig låta denna talan antecknas i det i 7 § nämnda register. Har sådan anteckning ej skett, då käromålet till handläggning förekommer, give rätten käranden nödig

tid därtill, och vile emellertid käromålet. Försummas denna tid, vare käromålet förfallet.

Har talan, varom nu är sagt, avgjorts genom utslag, som vunnit laga kraft, ankomme på den vinnande att låta anteckning därom göras i registret.

12 §.

Närmare föreskrifter angående det i 7 § omnämnda register samt om beskaffningen av karta och beskrivning jämte andra handlingar, varom i 8 § sägs, meddelas av Konungen.

13 §.

Med station förstås i denna lag generator-, transformator-, omformare-, ackumulator- och kopplingsstation.

Såsom station anses jämväl stolpe, försedd med anordning för transformering av elektrisk kraft.

Generatorstation må icke registreras såsom understation.

Särskilda bestämmelser angående avtal om rätt till elektrisk kraft.

14 §.

Har från fastighet upplåtits rätt till elektrisk kraft, må till säkerhet för rättens bestånd in-teckning meddelas under de villkor och i den ordning särskilt är stadgat.

15 §.

Sker överlåtelse av fastighet, varifrån rätt till elektrisk kraft genom skriftligen upprättat avtal upplåtits, vare avtalet utan särskilt förbehåll gällande mot nye ägaren; *var avtalet ej så upprättat, gälle det ej mot honom, med mindre vid överlåtelsen skett förbehåll om avtalets bestånd.*

Säljes fastighet i den ordning utsökningslagen bestämmer, vare därifrån upplåten rätt till elektrisk kraft *ej gällande mot köparen*, med mindre försäljningen skett med förbehåll om rättighetens bestånd.

Har rätt till elektrisk kraft upplåtits till flera, äge vid försäljning, som i andra stycket sägs, den upplåtelse företråde, som först skedde; hava flera upplåtelser skett samma dag, äge de lika rätt. Om företråde i annan ordning på grund av in-teckning är särskilt stadgat.

16 §.

Har rätt till elektrisk kraft upphört på grund av vad i 15 § föreskrives, njute den, som mot vederlag fått sådan rätt åt sig upplåten, skadestånd av upplåtaren, utan så är att enligt vad särskilt är stadgat rätten till skadestånd är förverkad.

I fråga om rätt till skadestånd, där rätt till elektrisk kraft förfallit i följd därav att fastighet, varifrån den upplåtits, efter klander frånvunnits upplåtaren

eller den, till vilken fastigheten från honom övergått, skall vad i 1 kap. 6 § i lagen om nyttjanderätt till fast egendom är stadgat hava motsvarande tillämpning.

17 §.

Nu har i skriftligen upprättat avtal om rätt till elektrisk kraft, som från fastighet upplåtits, skett ändring eller tillägg, utan att sådant anmärkts å upplåtarens exemplar av handlingen; var ej, när överlåtelse av fastigheten skedde, vad sålunda ändrats eller tillagts nye ägaren kunnigt, och vill han det ej godkänna, give det rättens innehavare till känna inom fjorton dagar efter det denne underrättade honom om ändringen eller tillägget, eller gälle det mot honom såsom hade han det godkänt. Göres sådant tillkännagivande, äge rättighetens innehavare därefter en tid av fjorton dagar att uppsäga avtalet; och skall, där uppsägning skett, avtalet genast upphöra att gälla.

18 §.

När överlåtelse skett av fastighet, varifrån upplåtits rätt till elektrisk kraft, äge, där ej annan tid för fastighetens övertagande avtalats, nye ägaren uppbära för kraften utgående avgift, som förfaller till betalning efter överlåtelsen, och i övrigt utöva de rättigheter, som på grund av det om nämnda rätt slutna avtalet tillkomma fastighetsägaren. Ej må å den för kraften utgående avgift, som förfaller till betalning mer än sex månader efter det rättens innehavare fick kunskap om överlåtelsen, denne avräkna vad han må hava att fordra av förre ägaren, ej heller gälle i fråga om sådan för kraften utgående avgift betalning, som av rättens innehavare erlagts till förre ägaren, eller annan jämförelse, som med denne träffats, utan så är att nye ägaren därom hade kunskap, när överlåtelsen skedde.

19 §.

Då jämlikt 15 § första stycket avtal om rätt till elektrisk kraft, som från fastighet upplåtits, skall gälla mot den, som efter överlåtelse blivit ägare av fastigheten, svare denne i förre ägarens ställe till de fastighetsägaren åliggande förpliktelser, vilka skola fullgöras efter det han övertog fastigheten.

Vill rättighetens innehavare förbehålla sig att, där nye ägaren skulle brista i fullgörande av det om kraften slutna avtalet, söka ersättning av förre ägaren, give det denne till känna inom sex månader, efter det nye ägaren fick lagfart å sitt fång; underlåter han det, äge ej mot förre ägaren annan rätt än till skadestånd, efter ty i 16 § sägs.

20 §.

Brister den, som är skyldig att tillhandahålla elektrisk kraft, i fullgörande av vad honom sålunda åligger, och beror bristen på omständighet, som upplåtaren ej kunnat med iakttagande av skäligen försiktighet förekomma, såsom hinder för den elektriska anläggningens drivande till följd av flod, isgång, iskravning (sörpning), åskslag, våld, allmän arbetsinställelse, krig eller annan jämförlig händelse, vare han fri från sitt åtagande, i den mån hinder för fullgörandet möter i omständighet, som nu nämnts. I ty fall tillgodonjute den, som fått rätt till kraft åt sig upplåten, en mot minskningen svarande nedsättning i den för kraften utgå-

ende avgiften; varder icke utan oskäligt uppehåll hindret undanröjt, vare han berättigad att bekomma ersättning för skada så ock att frånträda avtalet.

21 §.

Den, som fått rätt till elektrisk kraft åt sig upplåten, må å annan överlåta den rätt, som honom sålunda tillkommer, men svare ändock för de skyldigheter, som enligt avtal med upplåtaren må honom åligga, där ej denne tager den andre för god i hans ställe.

22 §.

Har den, till vilken rätt till elektrisk kraft upplåtits, efter avtalets slutande blivit försatt i konkurs, må tillhandahållandet av kraft avbrytas, intill dess betryggande säkerhet ställes för gäldande av den för kraften utgående avgift och avtalets fullgörande i övrigt.

Underlåter konkursboet att inom en månad efter därom av upplåtaren framställd begäran ställa säkerhet, avseende tiden från egendomsavträdet intill dess sex månader förflutit efter inställelsedagen i konkursen, skall avtalet anses hävt vid utgången av förstnämnda tid. Ställes sådan säkerhet, men varder icke minst en månad före utgången av omförmälda sex månader ny säkerhet ställd, gällande för hela avtalstiden, skall avtalet anses hävt vid utgången av den tid, för vilken säkerhet ställts.

23 §.

Säkerhet, som i 22 § sägs, skall ställas hos upplåtaren. Vill upplåtaren ej godkänna erbjuden säkerhet, skall densamma prövas av överexekutor. För att borgen skall kunna av överexekutor godkännas såsom säkerhet, skola löftesmännen borge en för alla och alla för en såsom för egen skuld. Bjudes pant såsom säkerhet, må, därest upplåtaren ej vill omhändertaga densamma, överexekutor förordna, att panten sättes i förvar hos vederhäftig man, som åtager sig att den vårda.

Försämras ställd säkerhet, äger överexekutor på anmälan förordna, att ny säkerhet inom viss tid skall ställas. Underlåtes detta, äge upplåtaren därefter en tid av fjorton dagar att uppsäga avtalet; och skall, där uppsägning skett, avtalet genast upphöra att gälla.

Tvängsförvaltning av elektrisk anläggning.

24 §.

Underlåter elektrisk anläggnings ägare att fullgöra honom enligt avtal eller eljest åliggande skyldighet att från anläggningen tillhandahålla kraft, äge överexekutor, där så äskas, förelägga ägaren vid vite att fullgöra skyldigheten.

25 §.

Finnes underlåtenheten att tillhandahålla kraft kunna medföra betydande skada eller olägenhet, och är anledning, att skyldighetens fullgörande icke kan omedelbart ernås genom vites föreläggande, äge, då fråga är om anläggning som utgör fast egendom, överexekutor, på därom gjord ansökan, förordna om särskild förvaltning av anläggningen eller den del därav, från vilken kraft skall tillhandahållas annan än ägaren.

26 §.

Ansökning om föreläggande av vite enligt 24 § eller om tvångsförvaltning, som i 25 § sägs, skall göras skriftligen hos överexekutor i den ort, där anläggningen finnes. Vid ansökningen skall fogas bevis om sökandens rätt att erhålla kraft från anläggningen och utfästelse av sökanden att ansvara för kostnaden för förvaltningen. Ej må ansökningen bifallas, innan tillfälle att därå svara lämnats anläggningens ägare samt, då fråga är om tvångsförvaltning, yttrande inhämtats från kommerskollegium. Finner överexekutor, i det fall att tvångsförvaltning äskas, saken sådan, att den ej kan tåla dylikt uppskov, äge han besluta om sådan förvaltning tills vidare och intill dess annorlunda varder förordnat.

27 §.

Finnes ansökning om tvångsförvaltning böra bifallas, förordne överexekutor lämplig person att omhänderhava förvaltningen. Till förvaltare skall, så vitt möjligt, utses person med erfarenhet i skötseln av elektrisk anläggning. Där så anses nödigt, må flere förvaltare förordnas.

Överexekutor äge skilja förvaltare från sysslan, om skäl därtill äro, och förordna annan i hans ställe.

28 §.

Är, då förordnande om särskild förvaltning meddelas, annan än sökanden berättigad att från anläggningen erhålla elektrisk kraft, äge han genom den särskilda förvaltningens försorg erhålla kraft, dock endast i den mån han ej, vid den tid då förordnandet gavs, var i mistning av sin rätt på grund av förhållande från upplåtarens sida, som är att tillräkna denne såsom försummelse.

29 §.

Kostnad, som erfordras för tvångsförvaltning, skall, på förvaltarens anfordran, av sökande förskjutas. Täckas ej utgifterna av inflytande avgifter och andra inkomster under förvaltningen, skall, där flera sökande finnas, bristen dem emellan fördelas efter ty med avseende å den kraftmängd, en var uttagit, samt förhållandena i övrigt finnes skäligt. Tvist om fördelningen prövas av domstolen i den ort, där anläggningen är belägen.

Den, som på grund av bestämmelserna i första stycket något utlagt, äge söka sitt åter av anläggningens ägare.

30 §.

Vill någon genom förvaltarens försorg komma i åtnjutande av sin rätt till kraft från anläggningen, utan sådan inskränkning som omförmäles i 28 §, vare han därtill berättigad, sedan han skriftligen hos överexekutor därom gjort anmälan med utfästelse att deltaga i kostnaden för förvaltningen; och varde han därefter ansedd såsom sökande.

Det åligger överexekutor att ofördröjligen underrätta förvaltaren om anmälan, som nu sagts.

31 §.

Är ägare av anläggning, som står under tvångsförvaltning, försatt i konkurs, och vill konkursboet övertaga anläggningens drift, ingive konkursboet till överexekutor anmälan därom jämte utfästelse att fullgöra de skyldigheter i avseende å tillhandahållande av kraft, vilka åligga gäldenären. Har sådan anmälan skett, äge överexekutor förordna, att förvaltningen skall upphöra.

Brister konkursboet i fullgörandet av sitt åtagande, skall vad som gäller för det fall, att underlåtenhet att tillhandahålla kraft ligger anläggningens ägare till last, äga motsvarande tillämpning.

32 §.

Den tid, under vilken anläggningen skall stå under tvångsförvaltning, bestämmes av överexekutor; och må tiden av överexekutor förlängas, om skäl därtill äro.

Innan sålunda fastställd tid gått till ända, äge överexekutor förordna, att förvaltningen skall upphöra, förutom i fall varom i 31 § sägs, jämväl på begäran av sökanden eller anläggningens ägare, där förhållandena därtill föranleda. Sådant förordnande varde ock meddelat, där anläggningen övergått till ny ägare, dock att i ty fall förvaltningen ej må upphöra, förr än den nye ägaren övertagit anläggningen.

33 §.

Redovisning för tvångsförvaltning skall av förvaltaren avgivas till överexekutor inom en månad från det förvaltningen upphört. Är tvångsförvaltningen av längre varaktighet, skall redovisning ske inom en månad efter varje kalenderårs utgång, dock icke för kortare tid än ett fjärdedels år. Då skäl därtill äro, må överexekutor bevilja anstånd med redovisnings avgivande. I redovisningen må förvaltaren tillgodoföra sig skäligt arvode för sitt bestyr.

Finnes, då slutlig redovisning lämnas, överskott sedan vad av sökanden kan hava förskjutits blivit guldets, varde det överlämnat till överexekutor, som har att hålla medlen till handa åt den, som finnes vara därtill berättigad.

Sedan redovisning avlämnats, åligge förvaltaren att tillställa sökande ävensom anläggningens ägare underrättelse därom; och äge den, som vill klandra redovisningen, att instämma sin talan till domstol inom nittio dagar från det sådan underrättelse delgavs honom, eller have förlorat sin rätt till klander.

34 §.

Vad ovan är stadgat för den händelse ägaren av elektrisk anläggning underlåter att fullgöra skyldighet att tillhandahålla kraft skall äga motsvarande tillämpning, då skyldigheten åvilar annan, till vilken anläggningen blivit av ägaren upplåten.

35 §.

Är anläggningen ställd under förvaltning av syssloman enligt 81 § utsökningslagen eller under tvångsförvaltning, som i 169 § samma lag avses, må förordnande om tvångsförvaltning enligt 25 § i denna lag ej meddelas.

Beslutas förvaltning jämlikt 81 eller 169 § utsökningslagen, skall förvaltning enligt 25 § i denna lag upphöra; och varde genom överexekutors försorg underrättelse därom ofördröjligen lämnad sökanden och förvaltaren.

Lagens tillämplighet beträffande tomträtt och vattenfallsrätt.

36 §.

Vad enligt denna lag gäller i fråga om fastighet skall äga motsvarande tillämpning beträffande tomträtt och vattenfallsrätt; dock att i sådan rätt ej må meddelas in-teckning till säkerhet för rättighet till elektrisk kraft.

Vad här ovan sagts angående lagfart skall, då fråga är om tomträtt eller vattenfallsrätt, avse inskrivning av sådan rätt eller av fång till sådan rätt.

Allmänna bestämmelser.

37 §.

Ej må i avtal om rätt till elektrisk kraft stadgas förbehåll, att bestämmelserna i 15 § första stycket eller 24—35 §§ icke skola vara å avtalet tillämpliga. Har sådant förbehåll skett, vare det utan verkan.

38 §.

Av kommerskollegium meddelat beslut, innefattande bifall till ansökan om registrering eller om registrerings upphävande, må ej överklagas. Mot annat beslut, som av kollegium meddelats, må talan hos Konungen i vederbörande statsdepartement föras i den ordning, som för ekonomimål i allmänhet är stadgad.

39 §.

Överexekutors beslut i mål, varom i denna lag förmäles, gånge i verkställighet ändå att beslutet överklagas.

Vad i utsökningslagen är stadgat om klagan över överexekutors beslut, som i 214 § utsökningslagen avses, gälle i tillämpliga delar beträffande överexekutors beslut enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921. *Bestämmelserna i 15—19 §§ skola äga tillämpning jämväl i fråga om sådant avtal om upplåtande av rätt till elektrisk kraft, som tillkommit före lagens ikraftträdande, dock att den i 19 § andra stycket omförmälda tid av sex månader skall, där nye ägaren fått lagfart före den dag, då lagen trätt i kraft, från den dag räknas.*

2:o)

Lag

om ändrad lydelse av 2 § i lagen den 24 maj 1895 angående vad till fast egendom är att hänföra.

Härigenom förordnas, att till 2 § i lagen den 24 maj 1895 angående vad till fast egendom är att hänföra skall fogas ett nytt stycke, så lydande:

Angående vad i visst fall skall anses höra till fast egendom, därå finnes elektrisk station, är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921.

3:o)

Lag

om ändrad lydelse av 79, 85, 87, 100, 107, 111, 133 och 168 §§ utsökningslagen.

Härigenom förordnas, att 79, 85, 87, 100, 107, 111, 133 och 168 §§ utsökningslagen, vissa paragrafer i nedan angivna delar, skola erhålla följande ändrade lydelse:

79 §.

Utmätas fast egendom, skall utmätningssmannen upprätta beskrivning däröver; och gälle om egendomens värdering vad förut om värdering av lös egendom är sagt. Utmätningssmannen avfordre ock gäldenären de handlingar, vilka visa hans äganderätt eller tjäna till upplysning om servitut, nyttjanderätt eller rätt till elektrisk kraft eller till avkomst eller annan förmån, som skall av egendomen utgå, ävensom uppgift å dem, vilka hava fordran eller rättighet, som bör vid auktionen iakttagas. Utmätas flera egendomar på en gång; varde de var för sig beskrivna och värderade.

Finnes å egendomen elektrisk station, som tillhör gäldenären, anskaffe utmätningssmannen jämväl bevis från kommerskollegium, huruvida elektrisk ledning eller understation registrerats å stationen eller stationen registrerats å annan station.

Vad nu är sagt gälle ock, där överexekutor enligt 28 § förordnat om försäljning av fast egendom eller sådan egendom skall säljas på begäran av borge-närer jämlikt 51 § konkurslagen. Finnes å egendom, om vars försäljning över-exekutor på sätt nyss nämnts förordnat, elektrisk understation, som hör till egen-domen, åligge utmätningssmannen att därom ofördröjligen göra anmälan hos över-exekutor.

Är fast egendom — — — stadgas.

85 §.

Då fast egendom — — — tillkänna.

Då fast egendom — — — skett.

Utmättes fartyg — — — erfordras.

Myndighet, som — — — sagt.

Sker utmätning av elektrisk understation eller ledning, vare utmätningssmannen skyldig att genast till kommerskollegium insända bevis om utmätningen. Har myndighet enligt 28 § meddelat förordnande om försäljning av fast egendom, till vilken hör elektrisk understation, eller har enligt 51 § konkurslagen hos myndigheten åskats, att sådan egendom må utmätningssvis säljas, åligger myndig-heten att, så snart ske kan, därom insända bevis till kommerskollegium.

87 §.

Är fast egendom utmätt, och har någon fordran, varför egendomen på grund av inteckning eller enligt 11 kap. 2 § jordabalken häftar, eller ock nytt-janderätt till egendomen eller rätt till servitut, till elektrisk kraft eller till av-komst eller annan förmån, äge sådan rättsägare, där hans rätt kan vara beroende av försäljningen, mot det att han till utmätningssmannen erlägger fordringsbe-loppet jämte kostnad, varför utmätningssökanden ansvarar, göra gällande den rätt, som tillkom denne; dock att, där utmätning skett för allenast del av fordran, varför egendomen på grund av inteckning eller enligt 11 kap. 2 § jordabalken häftar, utmätningssökanden för sin återstående fordran äger företräde.

100 §.

Den, som skall auktionen förrätta, anskaffe gravationsbevis rörande egen-domen ävensom de för bestyrkande av gäldenärens äganderätt till egendomen eller för upplysning om intecknad rättighets beskaffenhet erforderliga och ej redan emottagna handlingar, vilka kunna hos rätten eller, i fall som i 79 § andra styc-ket sägs, hos kommerskollegium erhållas.

107 §.

Sedan förhandlingen — — — utmätning skett:

1:o) fordran, varför — — — anmäld;

2:o fordran, varför — — — framställt; och

3:o nyttjanderätt, rätt till elektrisk kraft eller till avkomst eller annan förmån samt rätt till servitut, som icke är av beskaffenhet att skola oansett egendomens försäljning äga bestånd, såframt rättighet, som nu sagts, är intecknad eller grundar sig å skriftlig handling, vilken blivit av rättsägaren till auktionsförrättaren ingiven eller eljest är för honom tillgänglig.

I borgenärsförteckningen — — — utmätning skett.

Är egendomen — — — framställt.

111 §.

Nyttjanderätt så ock rätt till elektrisk kraft, till servitut eller till avkomst eller annan förmån av egendomen upptagas i borgenärsförteckningen utan att något värde för dem utsättes.

133 §.

Köparen äger — — — uppsäges.

Sedan köparen — — — mot köparen.

Vid köparens tillträde av egendom, varifrån upplåtits rätt till elektrisk kraft, skall vad enligt andra stycket gäller för det fall, att fråga är om hyresavtal, äga motsvarande tillämpning beträffande förhållandet mellan köparen och innehavare av rätt som nu sagts.

Angående verkan därav att i arrende- eller hyresavtal eller avtal om rätt till elektrisk kraft, som skall gälla mot köparen, skett ändring eller tillägg, varom icke vid försäljningen gjorts förbehåll, samt om rätt för legotagare eller innehavare av rättighet till elektrisk kraft att, där köparen skulle brista i avtalets fullgörande, hålla sig till förre ägaren, skall vad i fråga om frivillig överlåtelse av fastighet är stadgat äga motsvarande tillämpning.

168 §.

Sedan laga kraft åkommit auktion å fast egendom, samt köpeskillingen erlagts och sammanträde enligt 142 § hållits för köpeskillingens fördelning, åligge det auktionsförrättaren att därom genast göra anmälan å landet hos domaren och i stad hos rätten samt därvid tillika insända det vid sammanträdet förda protokoll jämte borgenärsförteckningen; har försäljningen skett utan förbehåll om beståndet av intecknad nyttjanderätt eller rätt till servitut, till elektrisk kraft eller till avkomst eller annan förmån av egendomen, skall tillika uppgift därom lämnas.

Har vid fördelning — — — fördelningslängden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921. Mål, som före nämnda dag äro anhängiga, skola behandlas enligt äldre lag.

4:o)

L a g

om ändrad lydelse av 56—58 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående
inteckning i fast egendom.

Härigenom förordnas, att 56—58 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom skola erhålla följande ändrade lydelse:

56 §.

1 mom. Överlåtes äganderätt till en och upplåtes servitutsrätt till annan, vare servitutet gällande, om inteckning därför sökes förr än lagfart å fånget; sökas lagfart och inteckning samma dag, gälle om företrädet vad i lagen om servitut stadgas; skolande vad i 48 och 49 §§ är stadgat angående nyttjanderätt jämväl tillämpas å servitut.

2 mom. Är servitutsrätt upplåten till flere, eller upplåtes servitutsrätt till en och nyttjanderätt till annan, och kunna ej rättigheterna jämte varandra fullt bestå; äge den rätt företräde, därför inteckning först söktes; äro inteckningarna sökta samma dag, äge den rätt, som först upplåts, företräde.

Vad i 51, 52 och 53 §§ stadgas om nyttjanderätt gälle ock i fråga om servitut.

57 §.

Vad här ovan om servitut är sagt avser icke servitut, som uppkommer vid laga skifte eller ägostyckning eller vid avstyckning av område, som ej ingår i tomtindelning.

58 §.

1 mom. Har någon i skriftlig handling fått åt sig upplåten rätt till elektrisk kraft, och har ägaren av den fastighet, varifrån rättigheten upplåtits, skriftligen medgivit, att inteckning får ske, må, till säkerhet för rättens bestånd efter ty. nedan sägs, inteckning meddelas, såsom om nyttjanderätt är stadgat.

Är medgivandet ej av vittnen styrkt, vare lag som i 40 § andra stycket sägs.

Vad i 43, 44 och 45 §§ är stadgat angående inteckning för nyttjanderätt äge motsvarande tillämpning i fråga om inteckning för rätt till elektrisk kraft.

2 mom. Har någon vid överlåtelse av fast egendom förbehållit sig eller annan rätt till elektrisk kraft från egendomen, eller skall, utan att sådant förbehåll skett, avtal om rätt till elektrisk kraft, efter ty särskilt är stadgat, gälla mot nye ägaren, eller är fast egendom utmättningsvis såld med förbehåll om beståndet av dylik rätt, som ej är intecknad; då skall, där de i 1 mom. första stycket angivna förutsättningar för intecknings meddelande äro för handen, rättens innehavare i förhållande till nye ägarens borgenärer njuta den rätt, som enligt lag tillkommer ogulden köpeskilling.

3 mom. Är rätt till elektrisk kraft från fast egendom upplåten till flere, eller upplåtes sådan rätt till en och nyttjanderätt eller servitutsrätt till annan; då skall vid försäljning av egendomen i den ordning, utsökningslagen bestämmer, den rätt äga företräde, därför in-teckning först söktes; äro in-teckningarna sökta samma dag, äge den rätt som först upplåts företräde, dock att, om rättigheterna äro upplåtna samma dag, de äga lika rätt.

Vad i 51 och 52 §§ stadgas om nyttjanderätt gälle ock beträffande rätt till elektrisk kraft.

4 mom. Den i 53 § första stycket med avseende å nyttjanderätt meddelade bestämmelsen skall ock tillämpas i fråga om rätt till elektrisk kraft.

Har den, som från fast egendom upplåtit rätt till elektrisk kraft, överlåtit egendomen till annan, och låter rättighetens innehavare beviljad in-teckning utan upplåtarens samtycke dödas, förfalla eller nedsättas, eller har han i fall, som 2 mom. avser, försummat att för rättigheten söka in-teckning inom den tid, som i 11 kap. 2 § jordabalken är stadgad; have då förverkat den rätt till skadestånd av upplåtaren, som eljest skolat honom tillkomma.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921.

5:o)

Lag

om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

Härigenom förordnas, att 1 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Har, för någon ords förseende med belysning eller drivkraft eller för dylikt ändamål eller för beredande av drivkraft åt sådan industriell anläggning, som finnes vara av större betydelse för det allmänna, Konungen prövat nödigt, att fastighet, som tillhör annan än kronan, användes till station för alstrande av elektrisk kraft annorledes än medelst vattenkraft, till framdragande av elektrisk starkströmsledning eller eljest till elektrisk starkströmsanläggning, skall vad för ändamålet erfordras emot ersättning avstås eller upplåtas.

Menighet vare dock ej pliktig att inom område, för vilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, eller inom fastställt hamnområde avstå eller upplåta gata, torg, allmän plats eller vattendrag.

Ej heller vare, där ledningen skall inom område, för vilket nämnda stadga icke är tillämplig, framdragas på mindre avstånd än etthundrafemtio meter från boningshus eller annan vid gård uppförd byggnad eller tomtplats eller trädgård,

som tillhör fastighetens ägare, denne skyldig något avstå eller upplåta, utan så är, att Konungen finner annan sträckning för ledningen icke kunna utan synnerlig olägenhet användas.

Skall enligt vad i denna paragraf är sagt fastighet avstås eller upplåtas, äge, där ej här nedan annorlunda föreskrives, vad i lagen om expropriation i allmänhet stadgas samt den särskilda bestämmelsen i 91 § första stycket ävensom i fråga om elektriska starkströmsledningar jämväl övriga i sagda lag meddelade särskilda bestämmelser om expropriation för elektriska svagströmsledningar motsvarande tillämpning; dock att förhöjning i ersättningen skall ske med hälften av det belopp, som jämlikt de i samma lag stadgade grunder skall utgå. Skall fastigheten användas för kronans räkning eller är sådant fall för handen, att expropriation för starkströmsanläggning kan äga rum jämlikt nyssnämnda lag, skall vad nu sagts om förhöjning i ersättningen icke tillämpas.

3 §.

Ansökan om rätt att för elektrisk starkströmsanläggning påfordra avstående eller upplåtande av fastighet eller om tillstånd att utföra elektrisk anläggning, som i 2 § avses, skall vara åtföljd av fullständig beskrivning över det tillämnade företaget med kostnadsförslag, avfattning på karta av föreslagen ledningssträckning och av den jord, som för anläggningen erfordras, bestyrkta förteckningar på dels ägare och innehavare av de fastigheter, över vilka ledningen skall framdragas eller i vilkas mark den skall nedläggas eller som eljest äro för anläggningen behövliga, dels ock, såvitt ledningen skall framgå ovan jordytan, ägare och innehavare av de fastigheter, som, utan att ledningen skall över dem framdragas, äro belägna på mindre avstånd än tjugu meter från densamma, uppgift på de överenskommelser, som blivit träffade, eller de hinder, vilka däremot mött, med flera handlingar, som sökanden vill åberopa; dock att där fråga är om ledning, som skall framdragas inom område, för vilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, förteckning, som nyss sagts, erfordras allenast såvitt angår fastigheter, över vilka ledningen skall framgå eller i vilkas mark den skall nedläggas.

Finnes ej ansökan genast böra avslås, lämnas åt de kommuner eller municipalsamhällen, inom vilkas områden ledning skall framdragas eller anläggning eljest utföras, så ock åt de ägare och innehavare av fastigheter, som, enligt vad ovan nämnts, skola uppgivas, tillfälle att yttra sig över ansökningen, och infordras i övrigt de ytterligare upplysningar, som för ärendets bedömande må erfordras.

Vad i denna paragraf är stadgat om skyldighet att förete karta över jord, som för elektrisk anläggning erfordras, samt vissa förteckningar och uppgifter, så ock därom att tillfälle att yttra sig över gjord ansökan skall lämnas vissa menigheter samt ägare och innehavare av fastigheter, gälle ej beträffande ansökan om tillstånd att utföra anläggning inom inhägnat järnvägsområde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921, dock att i fråga om expropriationsmål, vari stämning utfärdats före lagens ikraftträdande, lagen ej skall vinna tillämpning.

6:o)

Lag**om ändrad lydelse av 9 kap. 38 § vattenlagen.**

Härigenom förordnas, att till 9 kap. 38 § vattenlagen skall fogas ett nytt stycke, så lydande:

I fall, då förordnande om tvångsförvaltning kan erhållas enligt stadgandena i lagen med *vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m.*, skola nämnda stadganden lända till efterrättelse i stället för vad i första stycket av denna § är föreskrivet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921.

7:o)

Lag**om ändrad lydelse av 2 § 14:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.**

Härigenom förordnas, att 2 § 14:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt skall erhålla följande ändrade lydelse:

14:o) mål om inmutning eller utmåsläggning;

mål om meddelande av patent, om registrering av varumärken eller av mönster och modeller;

mål om anteckning i aktiebolags-, försäkrings-, förenings-, handels- eller annat dylikt register, om anmälan om idkande av näringsyrke;

mål om registrering av fartyg, om förändring av fartygs namn, om skeppsmätning;

mål om anteckning i automobilregister, om meddelande eller återkallande av tillstånd att föra automobil;

mål om registrering av elektrisk starkströmsledning eller understation eller om upphävande av sådan registrering;

mål om vägrat tillstånd till utövande av hotell- eller pensionatrörelse eller skiljande från fortsatt utövande av sådan med vederbörligt tillstånd idkad rörelse, om förbud mot vidare utövande av hotell- eller pensionatrörelse, som efter anmälan må bedrivas, om skydd mot eldfara i hotell och pensionat;

mål om beslut av tillsynsmyndigheten över sjukkasseväsendet i andra fall än förut i denna § angivits.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921.

Därjämte får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning, huruvida och i vad mån jordägare må befinnas skyldig att vid arrendetidens slut till arrendatorn utgiva ersättning för av honom å den arrenderade fastigheten nedlagda kostnader för utförande av elektriska anläggningar, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 28 maj 1920.

Med undersätlig vördnad.
